

dog tidigt, bara 52 år gammal.

Det är något paradoxalt över Carl Olof Rosenius (1816–1868), hans liv och inflytande. Han föddes in i en prästfamilj i Norrland (Norrbottnen och Västerbottnen) som nummer två i en syskonskara på sex. Hans äldsta och yngsta bröder blev båda präster. Den ene – Anders, kallad Anton – blev kyrkoherde, hovpredikant och representant för prästerna i fyraständsriksdagen. Den andre – Martin Gabriel – blev dubbeldoktor och professor i bibelvetenskap i Lund. I dag är det Carl Olof som fortfarande är ihågkommen.

Predikanten

Carl Olof Rosenius var trots yttre svaghet och osäkerhet en mycket flitig person. En av hans medarbetare, Bernhard Wadström, skriver om honom att han var i ständig verksamhet, så till den grad att han ibland hade svårt att hinna och kunna dela måltidsgemenskapen med sin familj. Hans engagemang var brett. Här väljer jag att beskriva det med hjälp av fyra begrepp.

Rosenius var först och främst **predikant**. Det började tidigt. Redan som tonåring ledde han möten, och sin första predikan som vuxen höll han när han var tjugo år. Utan att vara prästvigd predikade han sedan mer eller mindre regelbundet, särskilt sedan han i början av 1840-talet flyttat till Stockholm och blivit medhjälpare åt den metodistiske prästen George Scott i Engelska kyrkan, senare Betlehemskyrkan.

Rosenius beskriver själv hur han förberedde sig omsorgsfullt, vred och vände på den bibliska texten, höll sig till vad han kallar »de gamla ämnena» och alltid sökte det behövligaste, inte det ovanligaste. I allt han sade ville han övertyga genom orden, inte genom åthärvorna. Han beskriver till och med sitt språk som »torrt vardagsspråk». Att döma av alla dem som sökte sig till de gudstjänster

och möten där han predikade, var det många som lät sig övertygas av hans förkunnelse och gärna hörde honom. Och de samlades inte för att lyssna till vältalaren, den utstuderade retorikern eller den känslostormande och gestikulerande evangelisten. Det sägs att den enda gest som Rosenius någon gång kostade på sig var att stilla höja höger hand som till hälsning. Det som lockade och attraherade och hjälpte var förkunnelsens innehåll: Guds nåd och försoningen genom Kristus.

Skriftställaren

Den andra benämning som med rätta kan användas om Rosenius är **skriftställare**. Här använder jag ett ord som har en vidare mening än författare och även innefattar redaktörskap, skrivande och översättning. Ty Rosenius var allt detta. Som författare var Rosenius noggrann. Det han själv säger om sin predikoförberedelse kan också sägas om hans författarskap. De artiklar han skrev, av vilka många var bearbetningar av hans predikningar, var mycket ordentligt genomgångna, lästa och omlästa, innan de gick i tryck.

Rosenius hade framför allt två fora för sitt skrivande. Dels den uppbyggliga tidskriften *Pietisten*, dels den på internationell mission inriktade tidskriften *Missions-Tidning*. För båda var han ensam redaktör. Den förra kom att bli mycket spridd och läst i väckelsekristna kretsar. Det berättas hur man i vissa byar i landet hade gemensam prenumeration och att varje nummer av tidskriften lästes i de olika hemmen i tur och ordning. Ur innehållet i *Pietisten* – ett namn som den ovan nämnde Scott gett tidningen – kom snart utdrag att ges ut i form av smärre häften och böcker. Rosenius skrev, med ett undantag, egentligen inga egna böcker, utan praktiskt taget alla de böcker som gets ut i hans namn är material från *Pietisten*. Det viktiga undantaget är den tvåbandskommentar till Romarbrevet som Rosenius skrev